

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር
THE FEDERAL DEMOCRATIC
REPUBLIC OF ETHIOPIA
OFFICE OF THE AUDITOR
AUDITOR GENERAL

ቁጥር - DFAG - F 06.8/2/15
ቀን - 29/7/2012

ለዶ/ር አ/ር ሀብታሙ አታፋ
የኦሮሚያ ውሃ ቢሮ ኃላፊና
የሀረማያ ዩኒቨርሲቲ ቦርድ ሰብሳቢ
አዲስ አበባ

ጉዳዩ:- የሀረማያ ዩኒቨርሲቲ የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርትን
ውጤትና አስተያየትን ይመለከታል፤

በርዕሱ የተጠቀሰውን ዩኒቨርሲቲ የአዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 7 ገጽ የአዲት ሪፖርት እና 2 ገጽ የሂሳብ መግለጫዎች በድምሩ 9 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልጻለን፡፡

ከማክበር ሰላምታ ጋር!

ወርቅአረሃ ወንድሙ
የሰነድ ትምህርት የቋማት አዲስ
ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር

ግልባጭ፤

- ለሀረማያ ዩኒቨርሲቲ (ከ7 ገጽ የአዲት ሪፖርት፤ 41 ገጽ የአዲት ግኝቶችና የማሻሻያ ሂሳቦች እና 11 ገጽ አባሪ ጋር)

ሀረማያ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ሐረማያ ዩኒቨርሲቲ

የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የሐረማያ ዩኒቨርሲቲ የተመደበለትን የመደበኛና የካፒታል ሂሳብ በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት መያዙንና የመንግሥት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

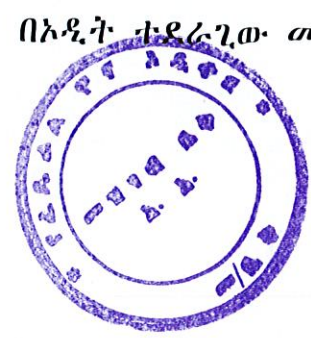
የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የዩኒቨርሲቲው ሥራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ የአዲት አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን ፡-

- ✚ በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አህዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- ✚ የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶችን ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- ✚ የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦችና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑን በናሙና አዲት ማከናወንን ይጨምራል፡፡ የሂሳብ ሪፖርቱ ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል፡፡ ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት ዩኒቨርሲቲው ያቀረባቸው የሂሳብ መግለጫዎች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች፣ እንዲሁም በአዲት ተደራጊው መ/ቤት ሥራ

አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው። አዲሱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

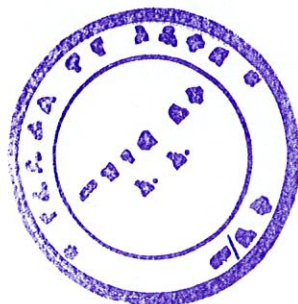
የሚከተሉት የሐረማያ ዩኒቨርሲቲ የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ✚ የገቢ/የዕርዳታ/የብድር ሂሳብ ሪፖርት፤
- ✚ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ✚ የተሰብሳቢ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ✚ የተከፋይ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ✚ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤
- ✚ የሂሳብ ሚዛን መከራ፤

ለአዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

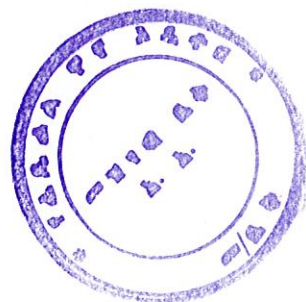
የዩኒቨርሲቲው የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1. የከፍተኛ ተቋማት የውስጥ ገቢ አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 39/2006 አንቀጽ 4 ፊደል ሀ እና ለ በመንግስት ውሳኔ የተሰጠባቸው እንደ የተማሪዎችና የህመማን የምግብ በጀት ተመን ለመሳሰሉት ወጪዎች የውስጥ ገቢን በመጠቀም መግዛት እንደማይቻል የተገለጸ ቢሆንም በተለያዩ የባንክ ወጪ ማስመስከሪያዎች በድምሩ ብር 4,133,751.54 ለተማሪዎች አገልግሎት የሚውሉ የተለያዩ የምግብ ግብዓቶች ከውስጥ ገቢ ወጪ ሆኖ ክፍያው የተፈጸመ መሆኑ፤
2. በዋናው ገቢ ለጽህፈት መሳሪያ ግዢ በድምሩ ብር 5,625,827.57፤ ለምግብ ሸቀጣ ሸቀጥ ግዥዎች በድምሩ ብር 1,641,405.00፤ ለመኪና ኪራይ በድምሩ ብር 4,615,600.00 ለጽዳት አገልግሎት በድምሩ ብር 1,695,775.67 እና ለቋሚ ንብረቶች በድምሩ ብር 4,513,630.46 በአጠቃላይ ድምር ብር 18,092,238.70 አስቀድሞ ማቀድ እስከተቻለ ድረስ በአንድነት ሊፈጸሙ የሚገባቸውን ግዥዎችን

በግልጽ ጨረታ የግዥ ዘዴ መፈጸም ሲገባ ከተወሰኑ አቅራቢዎች ብቻ በተደጋጋሚ ተከፋፍለው በዋጋ ማቅረቢያ ግዥ የተፈጸመ መሆኑ፤

3. በጠቅላላ ድምር ብር 582,218.60 ከመመሪያው ውጭ ያለውድድር በቀጥታ የእቃና የምግብ ግብዓቶች ግዥ የተፈጸመ መሆኑ፤ በጠቅላላ ድምር ብር 3,877,635.28 ለተለያዩ የሰራተኞች ደንብ ልብሶች እና የቤት እቃዎች ግዥ የተከፈለ ሲሆን፤ የተገዙት እቃዎች ከመደበኛ አቅራቢዎች እንደሚገኝ እየታወቀ ግዥው በአመታዊ የግዥ እቅድ ውስጥ ተካቶ በግልፅ ጨረታ መፈፀም ሲኖርበት ያለውድድር በለቀማ የተፈፀመ መሆኑ፤ ግዥውን በለቀማ ሊገዙ የሚችሉ ብዛታቸው ከሶስት ያላነሱ ጊዜያዊ የኮሚቴ አባላት በደብዳቤ ቢሰየሙም በገበያዉ ዉስጥ ካለዉ አቅርቦት የተሻለ ጥራት እና ዋጋ ያላቸዉን አቅራቢዎች በመምረጥ እና ዋጋ በማወዳደር ግዥዉን መፈጸም ያልተቻለበትን ምክንያት የሚገልጽ በቃለ ጉባኤ ውስጥ ያልቀረበ መሆኑ፤
4. ለተለያዩ ዕቃዎችና አገልግሎቶች ግዥ ከተለያዩ አቅራቢዎች (ድርጅቶች) ተከፍሎ በወጪ ለተመዘገበው ብር 4,860,085.55 ክፍያ የተፈጸመ ሲሆን ለክፍያ የእጅ በእጅ ሽያጭ የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ መቅረብ ሲገባ አላግባብ በዱቤ ሽያጭ ደረሰኝ ሂሳቡ የተወራረደና በወጪ የተመዘገበ መሆኑ፤
5. ለተለያዩ ዕቃዎችና አገልግሎቶች ግዥ ለተለያዩ አቅራቢዎች (ድርጅቶች) ተከፍሎ በወጪ ለተመዘገበው ብር 835,250.00 የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ ሳያቀርብ ክፍያ የተመዘገበ መሆኑ፤
6. በጊዜ ገደቡ መወራረድ ሲገባው በድምሩ ብር 128,142,640.28 ያልተወራረደ ሂሳብ ሲሆን ከዚህ ውስጥ ኤም ትራክሽን በዋናው ግቢ ውስጥ በሚገኘው የመምህራን መኖሪያ ቤት ጥገና በተቀጽላ ሌጅር ኮድ 0030 ብር 2,273,748.16 ከክፍያው ላይ ያልተቀነሰ የቅድመ ክፍያ ሂሳብ የሚታይ መሆኑና በዩኒቨርሲቲው ለደረሰው ኪሳራ ውሉን ባቋረጠው ህንጻ ተቋራጭ እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑን በባለፈው በጀት አመት የተገለጸ ቢሆንም ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ
7. በተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት ላይ ብር 142,780,472.97 የሚታይ ሲሆን ከዚህ ሂሳብ ውስጥ፡- በጊዜ ገደቡ መወራረድ ሲገባው በድምሩ ብር 14,562,332.71 ያልተወራረደ ሂሳብ መኖሩ፤

ከላይ በተገለጹት ጉልህና መሠረታዊ ልዩነቶች የተነሳ በእኛ አስተያየት የዩኒቨርሲቲው የሂሳብ መግለጫዎች ሰኔ 30 ቀን 2011 ዓ.ም የተመለከተውን የፋይናንስ አቋም እና የበጀት ዓመቱን የሥራ እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ እንዲሁም የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በአጥጋቢ ሁኔታ አያሳዩም፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፤ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

1. ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

- 1.1 በአጠቃላይ ድምር ብር 9,166,812.40 ለመኪና ጥገና የተከፈለ ቢሆንም የመኪና ጥገናዎች ለመሰጠታቸው በቴክኒክ ባለሙያ የማይረጋገጥ መሆኑ በተጨማሪም በጥገና ወቅት ተመላሽ የሚደረጉ የመኪና ዕቃዎችና መመለስ ያለባቸው ንብረቶች ተመላሽ ለመሆናቸው የንብረት ገቢ ደረሰኝ /ሞዴል 19/ የማይቆረጥ መሆኑ
- 1.2 በድምሩ ብር 4,938,139.52 የተለያዩ የወጪ ሂሳብ መደቦች ትክክለኛውን የሂሳብ መደባቸውን ጠብቀው ያልተመዘገቡ መሆኑ
- 1.3 ለየአርእስቱ ከተደለደለው በጀት በድምሩ ብር 130,981,210.34 ሥራ ላይ ያልዋለ (ተራፊ) በጀት መሆኑ ታውቋል፡፡

ምንም እንኳን በሂሳብ መግለጫዎች ላይ ቀጥተኛ ተፅዕኖ ባይኖራቸውም መሠረታዊና ጉልህ የሆኑ የውስጥ ቁጥጥርና የአፈጻጸም ድክመቶች ቀጥለው ተመልክተዋል፡፡

2. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

2.1 የንብረት አመዘጋገብ፣አያያዝ እና አጠባበቅ በተመለከተ፤

የዋናው ግቢ የቋሚ ንብረት በተመለከተ፤

✚ የህክምና ማሸን በእርዳታ የገቡ በቁጥር 2 ለረጅም ዓመት ያለአገልግሎት የተቀመጠ መሆኑ፤

የዋናው ግቢ የአላቂ ዕቃ፤

✚ የካኖን የማባገሻ ቀለም ብዛት 68፤ የፎቶ ኮፒ ቀለም ብዛት 455፤ Nano Toner 1220D ብዛት 99፤ የፋክስ ማሽን ቀለም ብዛት 19፤ ፕሪንተር ቀለም ብዛት 99፤ HP 2050 -43X ፕሪንተር ቀለም ብዛት 7 በአጠቃላይ ከላይ የተዘረዘሩት ንብረቶች ከገቡ ጀምሮ ወጪ ሆነው አገልግሎት ሰጥተው የማያውቁና አብዛኛዎቹ ማሽኖቻቸው የሌሉ መሆኑ

✚ ብዛት ያላቸው የደንብ ልቦሶች ክምችት ከ2007 ዓ.ም ጀምሮ ያለ አገልግሎት ስቶር ውስጥ ለብልሽት በሚዳርግ መልኩ ተቀምጠው ያሉ መሆናቸው፤
የዋናው ግቢ ምግብ ቤት በተመለከተ፤

✚ የተማሪዎች ምግብ ቤት ስቶር ውስጥ ቢን ካርድ የሚጠቀሙ ቢሆንም ንብረት ወጭ ና ገቢ ሲደረግ በትክክል የማይቀናነስና የማይመዘገብ መሆኑ እንዲሁም የፓስታ፤ ሩዝ፤ መኮረኒ፤ ጨው፤ ሽሮ፤ በርበፊና ሌሎች የምግብ እቃዎች ስቶር ውስጥ ያለምንም መደርደሪያ ለብልሽት አመች በሆነ መልኩ ሜዳ ላይ የሚደረደር መሆኑ፤

የጤና ሳይንስና የህይወት ፋና ስፔሻላይዝድ ሆስፒታል ቋሚና አላቂ ንብረት በተመለከተ፤

✚ የሆስፒታሉ አላቂና ቋሚ ስቶር ክፍል ውስጥ 6303 ሊትር ግዮን በረኪና እስከመቼ አገልግሎት እንደሚሰጠው (expire date) በትክክል የማይገልጽ መሆኑ፤

✚ የሆስፒታሉ አላቂና ቋሚ ስቶር ክፍል ከአንድ አመት በፊት የአገልግሎት ግዜው ያለፈበት (expire) ብዛት በቁጥር 180 ኮምባት (ፍሊት) ሳይወገድ የተቀመጠ መሆኑ፤

ተሽከርካሪዎችን በተመለከተ፤

- በመመሪያው በተቀመጠው መሠረት ለግዥ እና ንብረት አስተዳደር ኤጀንሲ የተሽከርካሪዎች የነዳጅ እና ቅባት አጠቃቀም ሪፖርት ያልቀረበ መሆኑ ፤

- የሰሌዳ ቁጥራቸው ኢት 4-09881 የውሃ ቦቴ፤ ኢት 4-09779 ቶዮታ ፒካፕ፤ ኢት 4-00112 ቶዮታ ላንድክሩዘር እና AO 39-039 ቶዮታ ፒካፕ ተሽከርካሪዎች የነዳጅ ፍጆታ መከታተያ የኪ/ሜ ቆጣሪ ጌጅ የማይሰራ መሆኑ ተረጋግጧል፡

የጀኔራሎች ነዳጅ አጠቃቀምን በተመለከተ፤

ጀኔራሎች የነዳጅ ፍጆታ ሲዳሰስ ለጀኔራሎቹ የዋለውን የነዳጅ ፍጆታ ብዛትና የገንዘብ መጠን የሚገልጽ በማስረጃ የተደገፈ ሪፖርት ለማጽናወጥ ወይም ለሚመለከተው የስራ ክፍል የማይቀርብ መሆኑ እንዲሁም ጀኔራሎችን ለማንቀሳቀስ በሰዓት ወይም በቀን የሚያስፈልገው የነዳጅ መጠን ጥናት ያልተደረገና መጠኑ ያልተወሰነ መሆኑ፡

2.2 የውስጥ ኦዲትን በተመለከተ

- በዩኒቨርሲቲው በሚገኙ ኮሌጆች የውስጥ ኦዲት መዋቅር የሌለ ከመሆኑም በተጨማሪ ባለው የሰው ኃይል መዋቅር መሠረት ሰባት የኦዲት ባለሙያዎች በቅጥር ያልተሟሉ በመሆኑ የበጀት አመቱ ሶስተኛ ሩብ አመት ሪፖርት ወቅቱን ጠብቆ ያልተሰራ መሆኑ በኦዲት ወቅት ለማረጋገጥ ተችሏል፡፡
- በዩኒቨርሲቲው የውስጥ ኦዲት ዳይሬክቶሬት የውስጥ ገቢ አጠቃቀም በተመለከተ የ2011 በጀት አመት ኦዲት ያላከናወነ መሆኑ ለማወቅ ተችሏል፡፡

2.3 በ2010 በጀት ዓመት በተሰጠው የኦዲት አስተያየት

መሰረት እርምጃ ያልተወሰደባቸውን ግኝቶች በተመለከተ፤

ዩኒቨርሲቲው በተወሰኑት የኦዲት ግኝቶች ላይ ሙሉ በሙሉ እንዲሁም በተወሰኑት ላይ በከፊል የእርምት እርምጃ የወሰደ ቢሆንም ከዚህ በታች በዝርዝር የተቀመጡት የኦዲት ግኝቶች እርምጃ ያልተወሰደባቸው መሆኑን ለማረጋገጥ ተችሏል፡፡

- በዩኒቨርሲቲው የሚመጡ እንግዳ መምህራን ከሚያገኙት ጥቅም ወይም ገቢ ላይ የገቢ ግብር መቀነስ ሲገባው ቅድመ ታክስ 2% (ሁለት በመቶ) በመቀነስ በአጠቃላይ በድምሩ ብር 1,083,866.02 ልዩነት በብልጫ የተከፈለ መሆኑ፡

- ለመምህራን ሳይፈቀድ ኮሌጁ ለህክምና ት/ቤት መምህራን ኢለቨናይዜሽን የደመወዛቸውን 11% በየወሩ በመክፈል በድምሩ ብር 467,656.75 አለአግባብ ከመመሪያ ውጪ ክፍያ የፈጸመ መሆኑ፤
 - በድምሩ ብር 822,787.36 ከተለያዩ ድርጅቶች የጉዳት ካሳ ለየኒቨርሲቲው ገቢ ያልተደረገ መሆኑ፤
- በአዲት ወቅት ተረጋግጧል፡፡

*ወርቅአሰራር ወንድሙ
የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት አዲት
ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር*

የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት

